

Big data op de boerderij:

Diepere inzichten gaan het eigenbelang voorbij

DOOR: Cynthia Griffioen & Martijn den Ouden
FOTO/BEELD: JoinData

Als je nadenkt over wat de agrarische sector zoal produceert, schieten producten als zuivel, vlees, groenten, fruit en bloemen als eerste te binnen. Deze bedrijven produceren echter nog meer dat niet direct zichtbaar is, maar wel van groot belang is voor de boer zelf: data. Deze data worden verzameld via meetapparatuur en sensoren in onder andere

melkrobots, veestallen en op het land. Zo kan bijvoorbeeld de gezondheid of de voerconsumptie van een koe bijgehouden worden. Wij reisden af naar Wageningen om deze ontwikkelingen te bespreken met JoinData, een non-profit coöperatie die het proces achter datadistributie en machtigingen voor gebruik van data naar een hoger niveau tilt.

Big data gaat om het creëren van gigantische datasets die kunnen worden ingezet voor de ontwikkeling van voorspellende algoritmen, automatisering en verduurzaming. Agrarische bedrijven produceren grote hoeveelheden data. Deze data worden echter vaak los van elkaar opgeslagen en verwerkt door verschillende partijen. Boeren wisselen hun gegevens meestal uit met meerdere dataverwerkers en moeten vervolgens op veel platforms inloggen om hun machtigingen voor data te beheren.

Hierdoor wordt het beheer en inzien van deze data onoverzichtelijk en gaat de potentie van het combineren en delen van deze datasets (big data) verloren. Dat zou slimmer moeten kunnen. Sener Celik, directeur van JoinData, legt uit: "Onze centrale vraag is: Hoe ga je de datastromen die er zijn gemakkelijk ontsluiten en zorgen dat derde partijen hier mooie dingen mee gaan doen? Het doel hierbij is dat meer toegevoegde waarde uit data gerealiseerd kan worden, voor zowel de individuele boer als de gehele sector."

"Soms leiden de gekste bronnen tot de beste inzichten"

JoinData brengt drie partijen in verbinding: de boer, de dataleverancier en de applicatiebouwer. "We slaan geen data op en bewerken de data niet. We distribueren de datastroom van dataleverancier naar applicatiebouwer, maar openen de 'envelop' niet; de envelop gaat van A naar B met de juiste machtiging van de boer. Op deze wijze dragen we bij aan de ontwikkeling van innovatie en brengen we "de boer aan het roer".

HET ONTSTAAN VAN JOINDATA

JoinData is ontstaan vanuit het pilotproject *Smart Dairy Farming*, een project van onder andere de coöperaties CRV, Agrifirm en FrieslandCampina. Het doel was om de data die hun leden produceerden gemakkelijker te ontsluiten om zo innovatie mogelijk te maken. Na succesvolle afronding is dit programma in augustus 2017 voortgezet in de vorm van coöperatie JoinData die op eigen benen moet gaan staan. Ook akkerbouwcoöperaties Avebe en Cosun hebben de intentie uitgesproken om lid te worden. Het

lidmaatschap van de coöperatie is weggelegd voor grote coöperatieve bedrijven uit de agrarische sector.

DE COÖPERATIE ALS GRONDSLAG

"Het was vanaf het begin al duidelijk dat het project in een coöperatieve vorm doorgezet moest worden", vertelt Celik. "De vraag was hoe we momentum konden krijgen. We hadden hier een paar grote partijen voor nodig. Een open dataplatform voor de agrarische sector is een *must*. We willen een model neerzetten waarbij partijen gaan samenwerken. Niet de 'wij-versus-zij' mentaliteit, maar juist samen gaan kijken hoe we beter data kunnen laten stromen. Dit model richt zich op het gezamenlijke belang van alle partijen en gaat voorbij aan de individuele belangen die partijen hebben."

"Het streven is dan ook dat JoinData de hele agrarische sector mag vertegenwoordigen. JoinData is een open dataplatform waar boeren, tuinders, applicatiebouwers en dataleveranciers aan kunnen sluiten. Het sectoraal-vertegenwoordigde bestuur van JoinData mengt zich niet op dat vlak."

De boer staat centraal en behoudt controle over de datastromen van het eigen bedrijf. Om dat te ondersteunen heeft JoinData twee gremia opgericht. "We hebben een *Advisory Board* voor boeren waar verschillende agrariërs inzitten. Zij kijken kritisch naar wat we doen en weten wat echt van belang is voor de boer. Ze geven gevraagd en ongevraagd advies. Daar hebben wij heel veel aan. Ook een *Auditcommissie* kan gevraagd en ongevraagd audits doen op de werking van het machtigingsplatform. Veiligheid en privacy zijn voor ons een 'license to operate', dus daar besteden we veel tijd en aandacht aan."

HOE WERKT HET DAN?

We nemen als voorbeeld een melkveehouder met een sensor in de melkrobot. JoinData maakt een afspraak met de leverancier van de sensor (de dataleverancier) om de data aan het platform te koppelen. De boer geeft de machtiging dat zijn data gebruikt mogen worden door een applicatieontwikkelaar waar hij diensten van wil afnemen.

De dataleverancier is blij doordat hij via één plek zijn data kan distribueren, de applicatiebouwer is blij vanwege

COÖPERATIE SAMEN GAAN WE VERDER

toegang tot meer data. De agrarisch ondernemer behoudt controle met wie hij data deelt, heeft snellere toegang tot zijn data en krijgt verdiepende inzichten en voorspellingen door de innovaties uit gecombineerde data. “Wij distribueren alleen de data en nodigen andere partijen uit applicaties te maken; zij zijn onze afnemers. Als je mee wilt doen als boer dan moeten dus ook je dataleveranciers aangesloten zijn.”

“Data delen is op zichzelf al mooi. Maar het is het mooiste als de spreekwoordelijke ‘twee uitvinders in een garage’ met een innovatief idee ook toegang kunnen hebben tot de benodigde data om dit idee tot uitvoering te brengen. Nog steeds moet de boer of zijn leverancier vele handmatige handelingen uitvoeren om data te combineren. Door de distributie en machtiging eenvoudiger te maken, ervaart de boer meer gemak en kunnen we makkelijker combineren. Soms zijn het de gekste bronnen die leiden tot de beste inzichten. Als de data gaan stromen, dan kun je op ontdekkingsreis en kom je tot nieuwe inzichten. Als je daarin gaat sturen, dan ga je dingen missen.”

SUCCEFACTOREN EN TOEKOMSTPERSPECTIEF

“Alhoewel wij *first mover* zijn in Nederland, betekent dit niet dat we veel tijd hebben. Het moment om te handelen is nu. Wij hopen zo veel mogelijk partijen in de agrarische sector

aan te sluiten. Echter, als alle boeren hun machtigingen beheren via de snelweg van JoinData, dan zijn we er nog niet. Men moet als sector namelijk ook nadenken over hoe de dataopslag georganiseerd gaat worden. Wat sla je op en waarom? Dit vraagt om een visie op data en dat kost tijd.” “We moeten nu alles op alles zetten om de boer te overtuigen dat we een betrouwbare partij zijn. Boeren en tuinders krijgen naast inzicht in datastromen controle over de data, kunnen deze delen met (innovatieve) partijen en hiervoor innovaties terugkrijgen. Verder proberen we de kosten te verminderen door datadistributie slimmer en efficiënter te organiseren.”

“Een volgende stap is om samen te werken met andere datahubs in Europa en wereldwijd, zodat er een internationale data-infrastructuur ontstaat. We zijn nu al aan het onderzoeken welke partijen op ons lijken, dezelfde visie delen en waar we potentieel mee kunnen samenwerken.”

JOINDATA

In 2017 is Coöperatie JoinData opgericht. Leden van het eerste uur zijn de coöperaties Agrifirm, CRV en FrieslandCampina. Na EDI-Circle en LTO is inmiddels ook Rabobank toegetreden. Na de zuivelsector zal ook de akkerbouwsector aansluiten en zijn er contacten met de vleessector en de fruitteelt. Het platform telt nu 16.500 aangesloten boeren. Er zijn 40 partijen die via machtigingen data afnemen. Het gaat in totaal om 350.000 machtigingen; een agrarisch ondernemer in de zuivel verstrekt gemiddeld 10 tot 15 machtigingen. De 2,4 miljoen databerichten die per jaar over het platform worden verstuurd, zijn significant voor de zuivelsector. De coöperatie staat voor een veilig en transparant dataplatform voor de hele agrarische sector. *Sener Celik is directeur van JoinData.*

